

2e jaargang, nr. 3, maart 2007

't Is een schande ! Over klerikale onbeschaamderiken en liberale kindertuinpolitiekers. Tentoonstelling in het Amsab-museum

Erfgoeddag 22 april 2007: op zoek naar het rode verleden van Gent

'Grenzeloos boeiend': erfgoedgids over de Belgische migratie naar Noord-Frankrijk

Vers verwerkt archief in Amsab-ISG: Rein Bellens, de studiediensten van de socialistische partij, de Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO), 'Het credo van de paria's' van Ernest Bogaert

Nieuwe publicatie van Amsab-ISG: '100 jaar P&V. Het unieke verhaal van een socialistische verzekeringsmaatschappij'

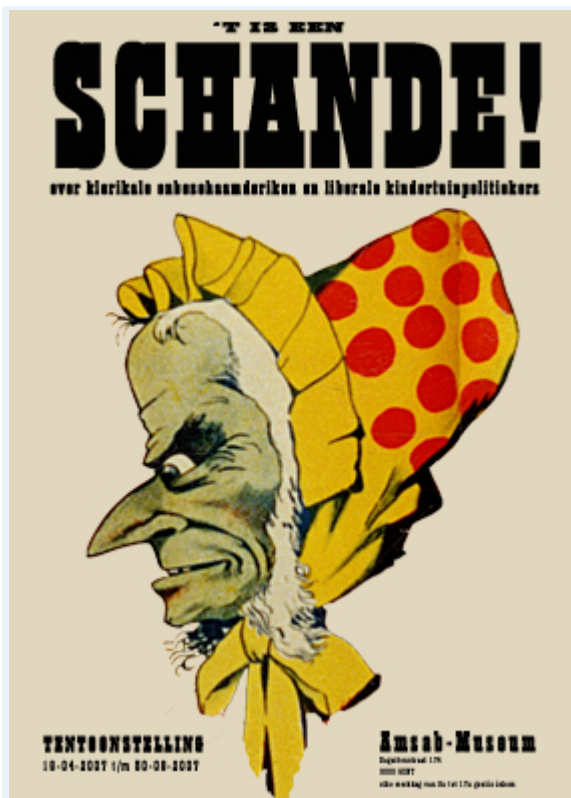
Schitterende biografie van Ernest Mandel door Jan Willem Stutje, een co-editie van Uitgeverij Houtekiet met Amsab-ISG

Ingezonden

Leuven OndersteBoven: op zondag 6 mei 2007 bruist het in Leuven...

Nieuwe publicatie: 'Arm Wallonië, een reis door het beloofde land'...

't Is een schande. Over klerikale onbeschaamderiken en liberale kindertuinpolitiekers

[Lees meer op website...](#)

Naar aanleiding van de nakende verkiezingen organiseert Amsab-ISG een affichetentoonstelling waarbij de focus ligt op de manier waarop vroeger campagne gevoerd werd. Tot 1960 werden vooral de tegenpartijen geviseerd of beter gezegd 'ten schande' gemaakt. Daarna kregen de verkiezingscampagnes een meer positieve toon, een aantal uitzonderingen niet te na gesproken (denken we aan de drie apen die tegenwoordig het straatbeeld 'sieren'). Een overzicht van de creativiteit die destijds aan de dag gelegd werd, is van 16 april tot 31 augustus in het Amsab-museum te bezichtigen.

Praktisch:

Amsab-museum
Bagattenstraat 174, 9000 Gent
Van 16 april tot 31 augustus
Ma t.e.m. vrij: van 9 u tot 17 u
Inkom gratis
[T] 09 224 00 79
[E] kim.robensyn@amsab.be

[< terug naar inhoud](#)

Erfgoeddag 22 april 2007: op zoek naar het rode verleden van Gent

Tijdens de wandeling die start aan het MIAT roepen we het beeld op van het sterk geïndustrialiseerde 19e-eeuwse Gent en staan we stil bij het rijke architecturale patrimonium dat de Gentse sociaaldemocratische beweging kon opbouwen dankzij de Samenwerkende Maatschappij Vooruit en haar boegbeeld Edward Anseele.

.

Er zijn twee wandelingen, om 14 u en om 15 u
Vertrekpunt: MIAT. Eindpunt: Amsab-ISG, Bagattenstraat

Deelname gratis - Maximum 20 personen per groep
Reservatie noodzakelijk

Inschrijven vóór 10 april

[T] 09 224 00 79

[E] brigitte.demulder@amsab.be

[< terug naar inhoud](#)

'Grenzeloos boeiend': een erfgoedgids over de Belgische migratie naar Noord-Frankrijk

Een website : <http://www.petitesbelgiques.be>

De massale migratie van Belgen en vooral Vlamingen naar Noord-Frankrijk in de 19e en de 20e eeuw is een vermaarde casus in de migratiegeschiedenis. Maar lang niet alle aspecten van dit complexe verhaal zijn al uitgespit. Het is ook ver zoeken naar voorbeelden van een aanpak waarbij partners langs beide zijden van de grens op een evenwichtige wijze betrokken zijn. Vanuit de overtuiging dat een dergelijk grensoverschrijdend initiatief nodig én relevant is, zetten Amsab-ISG en KADOC-K.U.Leuven in de loop van 2006 het erfgoedproject 'Grenzeloos Boeiend' op de sporen.

In een eerste fase van het project werd via een bezoek aan publieke archiefinstellingen en enkele privécollecties in Frankrijk en België, gespeurd naar erfgoed van de Belgische/Vlaamse migranten in Noord-Frankrijk Een stand van zaken is te bekijken op de tweetalige website www.petitesbelgiques.be. Het is uitdrukkelijk de bedoeling deze erfgoedgids stelselmatig uit te bouwen. Daarnaast wordt een omvangrijk vervolgproject voorbereid door een Frans-Belgisch samenwerkingsverband met o.a. tentoonstellingen, een publicatie en een internationaal colloquium.

[< terug naar inhoud](#)

Vers verwerkt archief in Amsab-ISG

[Het archief van Rein Bellens](#)

De abortusproblematiek was jarenlang dé ethische kwestie die de politieke agenda domineerde. Maar de vrouwenbeweging wachtte niet op de uitkomst van de parlementaire debatten en nam concrete initiatieven die de praktijk van clandestiene zwangerschapsonderbreking en abortustoerisme naar Nederland moesten tegengaan. In 1980 kwam in Gent onder impuls van Dolle Mina het Kollektief Antikonceptie tot stand. Rein Bellens was als dokter in Portugal geconfronteerd met de kwalijke gevolgen van clandestiene abortussen en was na haar terugkeer een van de stichters van het Gentse abortuscentrum. Haar archief omvat de periode 1978-2005 en geeft informatie over gevoerde acties, de diverse wetsvoorstellen, de financiering van de regeling die in 1990 tot stand kwam enz.

Het archief telt 38 beschrijvingen in 21 dozen. Het werd verwerkt door Rik De Coninck.

Het archief van de studiediensten van de socialistische partij

Van zodra de socialistische partij enige omvang kreeg, was er de behoefte aan een ondersteunende documentatie- en studiedienst. Voor WO II waren dat bijvoorbeeld het Bureau voor Sociaal Onderzoek en het Nationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. In 1946 werd het Emile Vandervelde Instituut (EVI) opgericht. De organisatorische geschiedenis van dit instituut is op zijn minst bewogen: diverse verhuizen, naamsveranderingen, sterk wisselende financiële middelen en de opsplitsing van de unitaire partij in 1978 zijn de belangrijkste redenen voor een complexe bestuurlijke geschiedenis.

De opdracht bleef doorheen de tijd wel dezelfde: het bestuderen van economische, sociale, administratieve, politieke en juridische problemen. De opdrachtgevers voor deze studies waren voornamelijk het partijbureau en de parlementaire fracties. Voor sommige thema's werden commissies of werkgroepen opgericht. Die werden aangevuld met externe deskundigen en stonden doorgaans onder leiding van een politiek zwaargewicht.

Het is evident dat de grote fluctuaties in het personeelsbestand een bepalende invloed hadden op de productie van de studiedienst: in 1969 waren er maar 3,5 personeelsleden, op andere momenten waren er tientallen medewerkers. Vooral in de jaren 80 en 90 werden nagenoeg alle thema's uit de politieke actualiteit door de studiedienst opgevolgd.

Het archief telt 2691 beschrijvingen in 361 dozen. Piet Creve, Jan De Smedt en Martijn Vandenbroucke maakten de stortingslijst.

Het archief van de Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO)

De CAO werd opgericht in 1911 met als de doel de arbeiders instrumenten aan te reiken om hun strijd voor emancipatie te ondersteunen. In eerste instantie was het de bedoeling om meer geschoold personeel te vormen voor de groeiende socialistische organisaties. Die activiteit zou uiteindelijk leiden tot de stichting van de Arbeidershogeschool. Ook andere aspecten van de arbeidersopvoeding kwamen aan bod: ondersteuning van plaatselijke socialistische bibliotheken, een filmdienst, opleiding van monitoren.

Na WO II vond de CAO moeilijk haar draai in een sterk veranderde socialistische familie. Veel van de vroegere activiteiten van de Centrale werden door verzelfstandigde organisaties gerealiseerd en diverse socialistische instellingen bouwden een eigen vormingsdienst uit. Onder impuls van de CAO kwam het Congres der Vlaamse Socialistische Cultuurwerken, later Centrale der Socialistische Cultuurwerken (CSC) tot stand. In 1968 werden zowel die Centrale

als de CAO ontbonden.

Het archief omvat de periode 1936-1969 en telt 128 nummers in 9 dozen. Martijn Vandenbroucke maakte de stortingslijst.

'Het credo van de paria's' van Ernest Bogaert

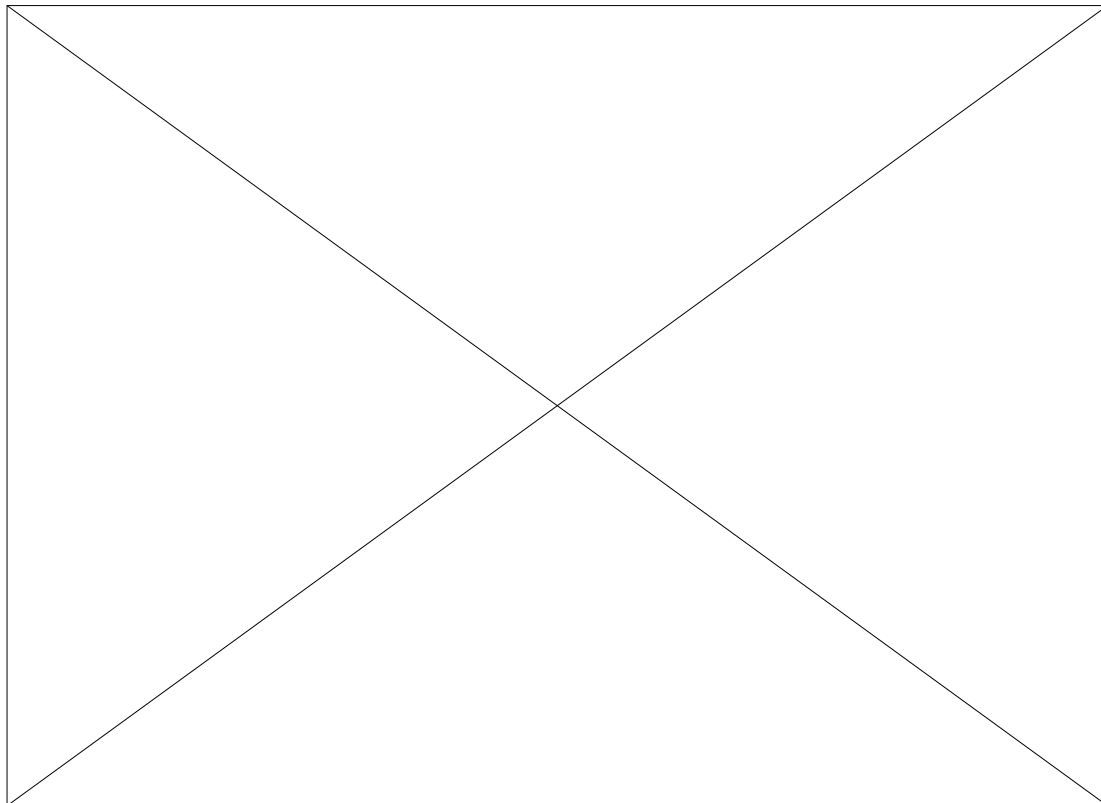
Ernest Bogaert was een postbode die militeerde voor de Kommunistische Partij van België: in 1926 stond hij in Gent op haar lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen. In 1935 schreef hij onder de weinig verhullende schuilnaam Renest Bergota zijn sleutelroman over een groep radicale Gentse socialistische militanten die in 1912 in conflict kwamen met de partijleiding en die in 1917 aan de basis lagen van de Vredesgroep waaruit de Gentse communistische beweging zou groeien.

Het archief bestaat enkel uit het typoscript van de roman. Rik De Coninck maakte de stortingslijst.

[< terug naar inhoud](#)

100 jaar P&V (1907-2007). Het unieke verhaal van een socialistische verzekeringsmaatschappij

Eric Geerkens, Hendrik Ollivier, Luc Peiren, Hubert van Humbeeck, Anne Vincent

La Prévoyance Sociale/De Sociale Voorzorg (PS) ontstond 100 jaar geleden in een periode waarin de verzekeringssector ontsnapte aan elke controle, wat leidde tot de uitbuiting van de veelal ongeletterde arbeiders. Om hen hiervoor te behoeden richtte de Belgische Werkliedenpartij (BWP) in 1907 een eigen coöperatieve verzekeringsmaatschappij op, aanvankelijk vooral actief in de branche van de levensverzekeringen. Gaandeweg dekte ze alle risico's en groeide uit tot een belangrijke speler op de Belgische verzekeringsmarkt. Gedurende het grootste deel van deze periode was winst maken voor de PS geen doel op zich, maar vooral een middel om een voor een verzekeringsmaatschappij wel zeer ongewone sociale politiek te kunnen voeren.

Deze sociale bewogenheid behoort vandaag - zeker in omvang - grotendeels tot het verleden. Toch bepaalde zij mee de contouren van deze studie: de geschiedenis van P&V heeft naast een vanzelfsprekende economische, ook een uitgesproken sociale en zelfs politieke dimensie. Het

bestuderen van deze dubbele identiteit – waardoor de PS een eigen dynamiek kon ontwikkelen - leidde soms tot verrassende vaststellingen. Eén ervan is dat de maatschappij, hoewel zij een creatie was van de BWP, lange tijd functioneerde als een familiebedrijf dat steunde op een dicht netwerk van getrouwe tussenpersonen. De geschiedenis van La Prévoyance Sociale is bijgevolg voor alles een verhaal van mensen, wat de historiografie van de maatschappij sterk heeft beïnvloed.

De publicatie bestaat uit twee delen: een fotoboek dat de geschiedenis van P&V vertelt aan de hand van uniek beeldmateriaal, en een wetenschappelijk boek.

100 jaar P&V (1907-2007). Het unieke verhaal van een coöperatieve verzekeringsmaatschappij, Brussel/Gent: P&V Verzekeringen/Amsab-ISG, 2007
H. Ollivier (deel 1, 104 p.)
E. Geerkens, L. Peiren, H. van Humbeeck, Anne Vincent (deel 2, 208 p.)

Worden samen verkocht in één foedraal

Prijs: € 40 / € 35 leden Amsab-ISG (+ € 10 portkosten)

Bestellen:

[T] 09 224 00 79

[E] orders@amsab.be

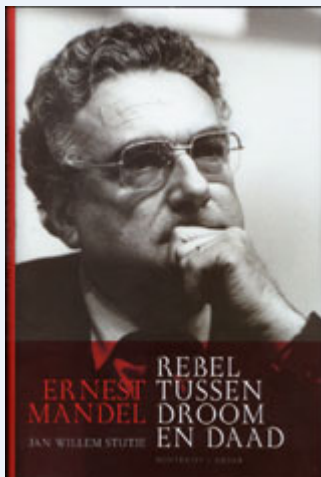
De publicatie bestaat ook in het Frans:

Cent ans de P&V. L'histoire originale d'une société coopérative d'assurances.

[< terug naar inhoud](#)

Ernest Mandel. Rebel tussen droom en daad (1923-1995)

Jan Willem Stutje

De Belgische econoom Ernest Mandel (1923-1995) was een ondogmatisch marxistisch denker en een radicaal politicus. Internationaal oefende hij een grote invloed uit op de generatie van '68. Zijn geschriften verschenen in meer dan veertig talen. Naast zijn politiek-theoretische werk schreef hij onder meer 'Uitgelezen moorden', een studie over de misdaadroman. Hij genoot internationale erkenning als auteur en geleerde en werd gevreesd door regeringen en hun geheime diensten in Oost en West.

Jan Willem Stutje kreeg als eerste toegang tot Mandels archief. Hij heeft een schat aan informatie opgedolven en met vele hoofdrolspelers gesproken. Hij ontdekte bijzondere, soms onthutsende feiten. Zo biedt deze biografie een opwindende kijk in de werkplaats van Mandel, wiens ontmoetingen met filosofen als Sartre, Ernst Bloch en Lucien Goldmann, en met geleerden als Roman Rosdolsky en Perry Anderson op de voet worden gevolgd. We zien Mandel ook op de barricaden. In het vaak spannende relaas komen medestrijders als Rudi

Dutschke, Tariq Ali en Alain Krivine volop tot leven. Verrassend is de aandacht voor de tragiek in Mandels bestaan. De auteur is erin geslaagd tot de meer intieme sferen daarvan door te dringen.

'Ernest Mandel. Rebel tussen droom en daad' schetst in een zoektocht naar de samenhang tussen het openbare en het privéleven een volledig en diepgaand beeld van Ernest Mandel.

Dr. Jan Willem Stutje is historicus. Hij is verbonden aan het biografie-instituut van de Universiteit van Groningen. Eerder publiceerde hij 'Paul de Groot: de man die de weg wees', over de Nederlandse communistische partijleider Paul de Groot (1899-1986) en publiceerde studies over de Nederlandse en de internationale arbeidersbeweging in wetenschappelijke tijdschriften in binnen- en buitenland.

Jan Willem Stutje, Ernest Mandel. Rebel tussen droom en daad (1923-1995), Antwerpen/Gent: Houtekiet/Amsab-ISG, 2007, 475 p.

Prijs: € 28 / € 26 leden Amsab-ISG (+ € 5 portkosten)

Bestellen:

[T] 09 224 00 79

[E] orders@amsab.be

Voor meer informatie en interviewaanvragen:

Uitgeverij Houtekiet

Leo De Haes - uitgever / redactie

Melanie Elst - publiciteit & promotie

[T] 03 238 12 96

[E] Melanie.elst@houtekiet.com

[W] www.houtekiet.com

[< terug naar inhoud](#)

Leuven OndersteBoven !

ZET LEUVEN MEE OP ZIJN KOP!

Op ZONDAG 6 MEI 2007 zal het bruisen in Leuven: die dag bieden een dertigtal organisaties u de kans Leuven te ontdekken op een unieke, exclusieve en een beetje aparte wijze...

[Lees meer...](#)

[< terug naar inhoud](#)

'Arm Wallonië Een reis door het beloofde land'

Pascal Verbeken

'De zon staat laag boven Usines Gustave Boël. Het is een perfecte Waalse ochtend, helder als een som die klopt.'

1903.

Auguste De Winne, journalist van het socialistische dagblad 'Le Peuple', publiceert zijn klassieke reportageboek 'Door Arm Vlaanderen', het verslag van een reis langs 'gaten van verdriet' waar armoede, hongersnood, analfabetisme en uitbuiting welig tierden.

2006, een eeuw later.

Journalist Pascal Verbeken reist door de Waalse streken waarheen de arme Vlamingen van Auguste De Winne met honderdduizenden zijn gemigreerd. De route loopt dwars door het platteland van Waals-Brabant en volgt verderop de oude industriële as van de Borinage, La Louvière, Charleroi, Seraing en Luik.

Het oude België is inmiddels dood. Arm Vlaanderen is een van de rijkste, best opgeleide regio's van Europa geworden. De katholieken die Auguste De Winne nog de eeuwige macht toedichtten, zitten federaal in de oppositie. Niet de kerk, maar meubelhallen en pretparken zijn het zondagse baken van de ontvoogde Vlaming geworden.

Voor Wallonië waren de voorbije decennia meedogenloos. Ten tijde van De Winne was het nog een der rijkste, meest dynamische streken van de wereld. Tot begin jaren 60 bleef Wallonië een magneet voor grote golven arbeidsmigranten uit alle windstreken. Die gouden tijd is voorbij. Wat is er gebeurd met het beloofde land? En welke toekomst heeft het nog?

In het reportageboek 'Arm Wallonië' ontmoet Pascal Verbeken on the road tientallen Walen wier kleine verhaal onlosmakelijk verbonden is met de grote geschiedenis van Wallonië: boeren, oud-mijnwerkers, winkeliers, professoren, bedrijfsleiders, illegalen, leraren, burgemeesters, asielzoekers, truckchauffeurs, cineasten, syndicalisten,... Allen schilderen ze mee aan een veelkantig, ontroerend tableau van een land dat moeizaam zijn verloren trots probeert terug te vinden.

Maar 'Arm Wallonië' is meer dan een fonkelend verhalensnoer. Het maakt een indringende analyse van de Waalse samenleving, rekent af met tal van clichés en herinnert rijk Vlaanderen opnieuw aan zijn schamele verleden. Jawel, 'Door Arm Vlaanderen' zit altijd in Verbekens binnenzak - als een onuitputtelijke bron van rake citaten, als een spiegeltje waarin de Belgische geschiedenis pijnlijke grimassen trekt.

Pascal Verbeken (Gent, 1965) is sinds 1999 redacteur bij het weekblad 'Humo'. Voorheen werkte hij bij het dagblad 'De Standaard'.

[< terug naar inhoud](#)

Voor meer info kan je altijd terecht op onze website
<http://www.amsab.be>

Vorige nieuwsbrieven:

[2e jaargang, nr.2, februari 2007](#)

[2e jaargang, nr.1, januari 2007](#)

[1e jaargang, nr. 1, februari 2006](#)

[1e jaargang, nr. 2, maart 2006](#)

[1e jaargang, nr. 3, april 2006](#)

[1e jaargang, nr. 4, september 2006](#)

[1e jaargang, nr. 5, november 2006](#)

[1e jaargang, nr. 6, december 2006](#)

De Amsab-nieuwsbrief is een realisatie van Paule Verbruggen (algemene coördinatie), Sonny Plasschaert (IT-distributie) en Mario Van Driessche (webdesign)

Deze e-mail wordt automatisch verstuurd, gelieve deze niet te beantwoorden; u kan ons echter wel contacteren via nieuwsbrief@amsab.be

Een e-mailadres wordt automatisch verwijderd uit de mailinglist door een (leeg) bericht te sturen naar lijst-unsubscribe@amsab.be

[copyright en disclaimer](#) amsab 17-11-2006
[home](#) > 2jaargnr2